

Adviescommissie Nationaal Groeifonds

Advies tot toekenningen
Groenvermogen van de Nederlandse
economie & Health-RI

Augustus 2021

Groenvermogen van de Nederlandse economie

Het voorstel *Groenvermogen van de Nederlandse economie* investeert in het groene-waterstof-ecosysteem bestaande uit (i) klein- en grootschalige demonstratieprojecten, (ii) een R&D-programma en (iii) een human capital programma. Het doel van het voorstel is om toepassingen van groene waterstof versneld mogelijk te maken door innovatie en kostenreductie. Daarmee kan het voorstel ook een waardevolle bijdrage leveren aan de overgang naar een CO₂-neutrale samenleving. De commissie heeft het kabinet in maart 2021 geadviseerd om Groenvermogen van de Nederlands economie gedeeltelijk te bekostigen, middels een voorwaardelijke toekenning van € 73 mln en een reservering van € 265 mln. De totale bekostiging vanuit het Nationaal Groeifonds kan daarmee uitkomen op € 338 mln. De commissie heeft van de indieners een aanvullend plan ontvangen om invulling te geven aan de voorwaarden.

Advies

De commissie adviseert om de voorwaardelijke toekenning van € 73 miljoen definitief toe te kennen ter realisatie van de eerste twee jaar van het programma. De commissie adviseert daarbij om naast de reguliere monitoringscyclus een positieve procesevaluatie binnen 2 jaar na aanvang als mijlpaal aan te houden.

De bekostiging aan de uitvoerende partij dient afhankelijk te worden gesteld aan het behalen van deze mijlpaal.

Advies commissie € 338 mln		
Toekenning	Toekenning met voorwaarden	Reservering
€ 73 mln	€ 0 mln	€ 265 mln

De commissie is positief over de potentiële impact van dit voorstel op het verdienvermogen en de impuls die het kan geven aan de energietransitie. Groene waterstof is essentieel om zware industrie en transport te verduurzamen en om fluctuaties in de duurzame energievoorziening vanuit zon en wind op te vangen. Omdat groene waterstof op dit moment nog niet economisch rendabel is, is innovatie op dit gebied hard nodig. Nederland zal hierin samen met andere landen moeten optrekken. Unieke kenmerken van Nederland, zoals de nabijheid van wind op zee, de haveninfrastructuur, het gasleidingennetwerk, de energie-intensieve industrie en relevante (wetenschappelijke) kennis, maken dat Nederland één van de aangewezen landen is om hier een voortrekkersrol in te vervullen.

Nieuwe verdienmodellen in de distributie, opslag, productie en toepassing van groene waterstof bieden kansen voor extra bbp-groei. Bijvoorbeeld doordat er innovatieve ideeën of nieuwe (toeleverings-)industrieën ontstaan. De commissie ziet vooral economische kansen in het R&D-programma in combinatie met de kleinschalige demonstratieprojecten. Daarnaast kan de investering in human capital onze beroepsbevolking voorbereiden op de waterstofeconomie. Omdat het verdienpotentieel van de grootschalige elektrolyzers en waterstoftoepassingen niet goed onderbouwd is, adviseert de commissie om deze onderdelen niet te bekostigen.

De commissie is zich ervan bewust dat we met alleen deze impuls aan groene waterstof de klimaatambities niet gaan bereiken. Dat vergt enerzijds randvoorwaarden waar het Groeifonds niet over gaat, zoals wet- en regelgeving en gedragsveranderingen. Daarnaast zijn nieuwe kennis, technieken en infrastructuur nodig, daar kan het Groeifonds wel een bijdrage aan leveren. De commissie verwacht dan ook dat de klimaatgave naast groene waterstof ook andere waardevolle verdienmodellen met zich meebrengt en moedigt dergelijke voorstellen aan in de toekomst.

Voorstel voldoet aan voorwaarden toekenning van € 73 mln

De commissie oordeelt dat aan onderstaande voorwaarden is voldaan voor de toekenning van € 73 mln bestemd voor de eerste twee jaar¹ van het programma en bestaande uit eerste waterstofprojecten (€ 30 mln), onderzoek (€ 35 mln), human capital (€ 5 mln) en programmamanagement (€ 2,8 mln):

1. Geef een nadere onderbouwing van de bijdrage van de programmaonderdelen aan het verdienvermogen (zie ook aanbevelingen SEO en CPB). Specificiteer waar in de waardeketen Nederland een comparatief voordeel heeft (productie van waterstof of apparatuur, transport, opslag, toepassing, etc.).
2. Verduidelijk de doelstellingen van het programma en de verschillende onderdelen. Maak de synergie en verbinding tussen de waterstofprojecten en het onderzoeksprogramma concreet.
3. Verduidelijk op welke punten Nederland internationaal het verschil kan maken. Maak daarnaast internationale samenwerking concreet.
4. Werk het risicomanagement uit.
5. Inventariseer de mogelijkheden voor financiering vanuit EU-programma's en regio's. Onderbouw de beoogde marktfinanciering en leg dit vast in matchingsvoorwaarden. Benut de aanbevelingen van Invest-NL, RVO en NWO.
6. Stel SMART²-geformuleerde key performance indicators (KPI's) op, op de niveaus van proces, impact en concrete resultaten. De commissie vraagt om ambitieuze resultaatgerichte KPI's ('een kostprijsreductie van € X, een efficiëntieverhoging van X procent'). Breng een duidelijke fasering aan in het programma, met tussentijdse mijlpalen, evaluaties, verantwoording en bijsturing.
7. Benoem de personen die verantwoordelijk zijn voor het programmabestuur en de uitvoering en geef invulling aan een daadkrachtige governance.
8. Specifiek voor het onderdeel human capital: onderbouw de noodzaak van dit onderdeel. Welke voorziene tekorten op de arbeids- en scholingsmarkt pakt het aan? Bespreek de mogelijkheden om de onderwijsmodules over de breedte van de gehele energietransitie op te pakken.

Nadere toelichting op het advies

Het voorstel beschrijft duidelijk de competenties op basis waarvan kandidaten voor het Groenvermogen-bestuur geworven worden. Er wordt ook goed inzicht geboden in de verantwoordelijkheden van het programmabestuur en de trekkers van de zeven programmalijnen en de human capital agenda. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de aansturing van GroenvermogenNL door de processen van de verschillende subsidieverleningen te beschrijven. Op basis van de aangeleverde informatie geven de indieners de indruk duidelijk voor ogen te hebben hoe de governance ingericht dient te worden.

Wat betreft het risicomanagement zal de focus liggen op een gedegen analyse van de relevante markt- en beleidsontwikkelingen bij aanvang van het programma en strakke monitoring en evaluatie daarna. De beschreven aanpak om tot een juist uitgewerkte risicomanagement te komen biedt vertrouwen.

De indieners geven een heldere omschrijving waar in de waardeketen comparatieve voordelen zijn. Hier wordt aandacht besteed aan de voordelen bij de productie van waterstof, transport, opslag, levering en toepassing. Daarnaast hebben de indieners hierbij positieve werkgelegenheidseffecten en groeikansen voor ogen. De indieners brengen de afhankelijkheden van deze effecten goed in kaart en laten zien hier goed inzicht in te hebben.

GroenvermogenNL richt zich op een positie in Europa die complementair is aan initiatieven in landen om ons heen. Deze strategie lijkt logisch gezien de Europese doelstellingen op gebied van de klimaattransitie, en de logistieke en infrastructurele uitdagingen. De indieners geven duidelijk aan welke voordelen ze kunnen behalen door een versnelling van opschaling en innovatie. Verder wordt aangegeven dat partners deelnemen aan internationale samenwerkingsinitiatieven en worden er voorbeelden van (bilaterale) internationale initiatieven benoemd.

---

¹ De commissie verschuift jaar twee van human capital en van de eerste waterstofprojecten naar jaar drie. De reden daarvoor is dat beide onderdelen een vroegtijdige evaluatie vergen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om meer van de opgedane kennis uit het R&D-programma te benutten in de waterstofprojecten.

² Specific, Measurable, Actionable, Realistic, Time-bound

Overige aandachtspunten commissie

Na beoordeling van het advies wil de commissie de indiener nog een aantal zaken meegeven. Deze zijn niet van dien aard dat zij tot voorwaarden bij de toekenning leiden.

Er zal aangesloten worden bij methodieken en KPI's die internationaal gebruikt worden en er zal zo veel mogelijk aangestuurd worden op de daarvoor geformuleerde ambities. Voor bijna alle ontwikkelingen op het gebied van waterstof zijn dergelijke (internationaal getoetste) KPI's en benchmarks beschikbaar die gebruikt kunnen worden voor de eerste subsidietenders. Een internationale benadering is nodig om aan te kunnen sluiten bij de verschillende internationale samenwerkingsinitiatieven. Tevens is het positief dat er voor KPI's op het HCA-domein wordt aangesloten bij het nationale beleid binnen de topsectoren. Nadere invulling van KPI's is nog wel van belang voor de komende twee jaren en het monitoren van de resultaten. Indiëners geven aan dat kosteneffectiviteit en snelheid belangrijke aspecten zullen zijn in de op te stellen calls voor demonstratieprojecten. Op gebied van R&D zal de focus zich meer richten op doorbraken voor de langere termijn.

De invulling van de governance, specifiek de bemensing van het driekoppige bestuur, dient rekening te houden met zowel de wetenschap, industrie als de overheid. Indiëners geven aan dat shortlists aanwezig zijn voor de drie functies, en deze zo snel mogelijk na aanvang van het project aangesteld worden. Op deze shortlists staan personen met een lange staat van dienst (onder andere een captain of industry). Van belang is dat deze personen voldoende tijd beschikbaar kunnen maken, en de vergoedingen binnen de normen blijven.

De adviescommissie ziet graag een brede human capital agenda, en een concretisering hoe de human capital agenda van Groenvermogen past binnen huidige initiatieven op gebied van (her)scholing zoals de A&O fondsen. Indiëners geven aan niet het hele probleem van het gebrek aan techniekstudenten te kunnen oplossen, maar dat ze de human capital agenda graag richten op het bredere thema energie en energietransitie (waarin waterstof een belangrijke rol speelt). Verder wordt er rekening gehouden met de regionale opleidingsbehoefte om invulling te kunnen geven aan de opleidingsprogramma's. Als voorbeeld wordt aangegeven dat de behoefte in Rotterdam zich meer focust op de brede scholing van werknemers van een fossiele industrie naar een groene economie, en dat behoeften in Groningen en Zuid-Limburg zich meer specifiek richten op de regionale werkgelegenheid en onderzoek. Nauw overleg tussen de betrokken bedrijven, kennisinstellingen, overheden en bestaande opleidingsinitiatieven is daarom van belang.

Het voorstel is deels aanbodgedreven vanwege de betrokkenheid van partijen in de waterstofproductie. Indiëners geven aan rekening te houden met de vraagkant door het betrekken van bedrijven die een vraag hebben naar forse hoeveelheden waterstof. Voorbeelden hiervan zijn kunstmestproducenten, maar ook bedrijven die actief zijn in de chemie of de (high tech) maakindustrie. Ook wordt er gekeken naar toepassingen waar in de toekomst veel vraag naar kan komen. Een goede en vroegtijdige betrokkenheid van de vraagkant is relevant om het voorstel ook in een internationale context in te kunnen bedden.

Toelichting op de reservering van € 265 mln

De reservering van € 265 mln is bestemd voor jaar drie¹ tot acht van het programma en bestaat uit: eerste waterstofprojecten (€ 70 mln), onderzoek (€ 142 mln), human capital (€ 45 mln) en programmamanagement (€ 8,2) mln. In samenspraak met de indiëners plant de commissie een midtermreview binnen twee jaar na aanvang. Het gereserveerde bedrag kan dan geheel, gedeeltelijk, of niet worden toegekend op basis van de volgende aanbevelingen:

1. Scherp het plan aan op basis van een evaluatie na het eerste jaar. Er dient voldoende voortgang te zijn geboekt op de key performance indicator (KPI)'s. De commissie wil in de midtermreview graag ambitieuze resultaatgerichte KPI's terugzien ('een kostprijsreductie van € X, een efficiëntieverhoging van X procent').
2. Werk een vernieuwd en uitgebreid monitoring- en evaluatieplan uit met een uitbreiding van KPI's en performance indicatoren op het gebied van (maatschappelijke) impact.
3. Maak afspraken met de commissie over de volgende mijlpalen en evaluatiemomenten. Als onderdeel daarvan zal er een visitatie van internationale experts georganiseerd worden.

Health-RI

De hoeveelheid data binnen het gezondheidsdomein neemt enorm toe. Vanwege vooral organisatorische redenen zijn gezondheidsdata op dit moment onvoldoende toegankelijk voor onderzoek en innovatie. Grote datasets worden versnipperd beheerd door vele zorg- en wetenschapsorganisaties. De huidige coronacrisis laat concreet zien dat een geïntegreerde gezondheidsdata-infrastructuur en een uniform afsprakenstelsel noodzakelijk is om op nationaal niveau ontwikkelingen te monitoren, en de gezondheidszorg te verbeteren met behulp van digitale toepassingen. Een goed recent voorbeeld is de real-time catalogus waarbij samenwerkende ziekenhuizen inzicht geven in de hoeveelheid Nederlandse covid-19 patiënten in de ziekenhuizen en op de intensive care.

Health-RI³ wil een geïntegreerde, nationale gezondheidsdata- en onderzoeksinfrastructuur ontwikkelen die gezondheidsdata uit de databases van Nederlandse ziekenhuizen en zorgorganisaties, kennisinstellingen, organisaties in de publieke gezondheid, patiëntenorganisaties, gezondheidsfondsen en bedrijven gestandaardiseerd met elkaar verbindt zodat de data ten behoeve van innovatie toegankelijk worden. Health-RI richt zich op het secundair gebruik van data (onderzoeksdata) en is dus niet gericht op een data-infrastructuur voor de primaire zorg. De drie actielijnen van het voorstel zijn het bouwen van een onderzoeksdata-infrastructuur, het wegnemen van sociale en organisatorische belemmeringen door middel van een afsprakenstelsel, en een centraal punt voor data-uitgifte.

De commissie heeft het kabinet in maart 2021 geadviseerd om Health-RI volledig te bekostigen, middels een voorwaardelijke toekenning van € 22 mln en een reservering van € 47 mln. Op basis van de voortgang en het voldoen aan de aanbevelingen beoordeelt de commissie na twee jaar of de overige € 47 mln beschikbaar kan worden gesteld. De totale bekostiging kan daarmee uitkomen op € 69 mln. De commissie heeft van de indieners een aanvullend plan ontvangen om invulling te geven aan de voorwaarden.

Advies

De commissie adviseert om het bedrag van € 22 miljoen definitief toe te kennen ter realisatie van het nationale gezondheidsdatasysteem. De commissie adviseert daarbij om naast de reguliere monitoringscyclus een positieve procesevaluatie binnen 2 jaar na aanvang als mijlpaal aan te houden.

Zo kan de commissie tijdig een advies uitbrengen over het wel of niet aanwenden van de reservering.

Advies commissie € 69 mln		
Toekenning	Toekenning met voorwaarden	Reservering
€ 22 mln	€ 0 mln	€ 47 mln

De commissie vindt het belang van het plan groot, en ziet dit voorstel als een onderdeel van een nationaal geïntegreerd zorgdatasysteem. De commissie ziet graag een scherpe nationale aansturing met een duidelijke rol voor de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het voorstel heeft met name te maken met sociale en organisatorische belemmeringen, zoals de hoge mate van autonomie van de regionale knooppunten die niet alleen met financiële middelen zijn op te lossen. De commissie moedigt daarom betrokken stakeholders aan om samen te werken aan dit belangrijke gemeenschappelijke doel.

De commissie geeft dit consortium de aanbeveling om zich specifiek te richten op de door het consortium geformuleerde drie actielijnen; de bouw van een FAIR data-infrastructuur, een nationaal afsprakenstelsel, en een one-stop-shop voor data-uitgifte. De commissie denkt dat de realisatie van de data-infrastructuur kansen biedt om te komen tot een bloeiende analysegemeenschap die de data

³ Health-RI staat voor Health Research Infrastructure.

gaat toepassen in nieuwe verdienmodellen. Op basis van deze vooruitzichten zou de commissie graag in de toekomst ook meer focus zien op gebied van het stimuleren van de vraagkant om medische en economische voordelen voor de Nederlandse maatschappij te benutten. De commissie beveelt aan om voor dit vervolgotraject verbinding te zoeken met het programma AiNed om samen te werken in het bevorderen van toepassingen van AI op zorgdata. Indien dit zou leiden tot een nieuw programma is de commissie gaarne bereid te beoordelen of zo'n voorstel in aanmerking zou komen voor een Groeifondsbijdrage.

Voorstel voldoet aan voorwaarden toekenning van € 22 mln

De commissie oordeelt dat aan onderstaande voorwaarden is voldaan voor de toekenning van € 22 mln betreffende de gevraagde bekostiging voor de eerste twee jaar van het programma:

1. De beleidsverantwoordelijke ministeries, en in het bijzonder het ministerie van VWS, ondersteunen dit voorstel. Het consortium komt in samenwerking met deze ministeries tot een overzicht van obstakels op gebied van organisatorische, sociale, en ethische belemmeringen, en een plan om deze structureel weg te nemen.
2. Een verduidelijking van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het managementteam en het projectteam, en hun onderlinge samenhang. De commissie verwacht een robuuste uitvoeringsorganisatie met heldere en centraal belegde verantwoordelijkheden.
3. Een overzicht van personen die zitting hebben in de uitvoeringsorganisatie met benoeming van relevante ervaring op het terrein van biotechnologie en datasystemen. Alhoewel dit project meer een afsprakenstelsel is dan een groots IT-project is, is voldoende ervaring met IT-projecten in consortium wel vereist.
4. Een beschrijving van risicomanagementprocessen, met specifieke aandacht voor het beheersen van risico's op kostenoverschrijdingen, privacyaspecten en los van elkaar opererende regionale clusters.
5. Het consortium betreft brancheorganisaties uit de biomedische en medische technologie wereld (Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen/ HollandBio/ FME) en zorgverzekeraars om de vraag vanuit de markt te begrijpen bij het ontwikkelen van het centrale afsprakenstelsel, en nodigt tevens ten minste drie digital health start-ups uit die hier ook over meedenken.

Nadere toelichting op het advies

In het voorstel staat een overzicht van 21 obstakels en oplossingsrichtingen. Tevens geven de steunbrieven weer dat de betrokken ministeries (VWS, OCW en EZK) achter het voorstel staan. Bij de steunbrieven is een gezamenlijk document opgesteld tussen Health-RI en de betrokken ministeries. Het is positief om te zien dat de diverse ministeries gezamenlijk aan tafel zitten. Betrokken (verantwoordelijken binnen de) ministeries zullen bijdragen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Departementen hebben zowel zitting in de stuurgroep als in de werkgroepen.

In het voorstel wordt ingegaan op de structuur van stichting Health-RI, hoe de centrale organisatie zich verhoudt tot het projectteam en hoe de drie actielijnen worden ingericht. Elke actielijn kent een portefeuillehouder in het bestuur en de CEO is verantwoordelijk voor het management, en ondersteuning van de actielijnen. Afspraken tussen centrale hub en lokale nodes worden vastgelegd volgens duidelijke besluitvorming, waarbij wederzijdse afspraken worden vastgelegd.

De risico's op gebied van kostenoverschrijdingen, privacyaspecten en regionale clusters zijn in kaart gebracht. Positief is dat nagedacht is over de centrale sturing vanuit de stichting Health-RI richting de regionale nodes, en hoe zij aan hun afspraken worden gehouden. Ook wil Health-RI op basis van het advies van de commissie de communicatie naar het publiek verbeteren over wat een gezondheidsdatainfrastructuur beoogt en wat daarvoor nodig is. Dit wordt in samenspraak met de Maatschappelijke Adviesraad van Health-RI ontwikkeld. Ten slotte zal ten behoeve van de risicobeperkende activiteiten de Health-RI organisatie worden voorzien van een stafeenheid met de juiste ondersteunende expertise op het gebied van administratieve en juridische ondersteuning, financiën, organisatiekunde/procesinrichting, en communicatie.

Er is duidelijk geluisterd naar de adviezen van de commissie. Er zal een Industry Committee worden opgezet met te selecteren experts van individuele bedrijven, die minimaal twee keer per jaar bijeen komt. Deze commissie adviseert zowel het bestuur van Health-RI als het team Gezondheid en Zorg

van de AI-Coalitie over de vraagkant van het centrale afsprakenstelsel en de optimale benutting van de gezondheidsdatainfrastructuur voor gezondheidsonderzoek en innovatie, waaronder ook AI-toepassingen. Tevens wordt een event opgezet waarbij toegang tot gezondheidsdata voor bedrijven nader naar voren zal komen, en hebben de betrokken ministeries expliciet aangegeven dat toegang tot gezondheidsdata een belangrijk aspect is binnen het voorstel.

Overige aandachtspunten commissie

Na beoordeling van het advies wil de commissie de indiener nog een aantal zaken meegeven. Deze zijn niet van dien aard dat zij tot voorwaarden bij de toekenning leiden.

De adviescommissie is benieuwd wat de lessen zijn die getrokken kunnen worden uit de covid-19 crisis. De indieners geven aan dat covid-19 heeft aangetoond dat het belang van samenwerking groot is, het gelukt is om een minimal viable product op te zetten met het covid-19 portaal en UMCs overeenkomsten hebben gesloten om op een gestandaardiseerde manier data te delen. Wel zijn er duidelijk verbeterpunten mogelijk. Zo is het covid-19 portaal moeilijk schaalbaar en zijn datamodellen nog niet geautomatiseerd. Het belang van secundaire datadeling is desalniettemin op een hoger niveau komen te staan. Zo gaat het Ministerie van VWS verder met een campagne om het belang van secundaire datadeling te benadrukken.

De commissie geeft aan graag concrete resultaten te zien na twee jaar. Een van de belangrijkste te verwachten resultaten zal zijn om te komen tot een gemeenschappelijk afsprakenstelsel. Van belang is dat Health-RI op dit moment verschillende communities heeft die de wensen van bijvoorbeeld de Cardiovascular Alliance en neurologie in kaart brengt. Van belang is dat initiatieven op bepaalde subthema's zoals op gebied van *genomics* gebruik gaan maken van de standaarden binnen Health-RI.

De uitdaging om tot een gezamenlijke datainfrastructuur te komen is groot: sommige nodes zullen succesvoller zijn dan anderen. Het is daarom belangrijk om de voortgang te monitoren en de resultaten na 2 jaar te evalueren voor de invulling van de reservering van € 47 mln. Dit geldt ook voor de concrete samenwerking tussen het consortium en de betrokken ministeries.

De adviescommissie geeft aan dat het de steun van ministeries waardeert, en dit van belang is voor het slagen van dit project. De adviescommissie geeft wel aan dat de steun ook daadwerkelijk betekent dat de betrokken ministeries deels probleemeigenaar zijn. In andere EU-landen is bijvoorbeeld wetgeving opgesteld om te komen tot een gemeenschappelijk systeem voor datadeling. Indieners geven aan dat mogelijk verandering nodig is in de wetgeving, maar dat dit nader dient te worden onderzocht. Belangrijk is dat de ministeries met elkaar om de tafel zitten, en dat het bestaan van Health-RI ervoor heeft gezorgd dat de problematiek en mogelijke oplossingen gezamenlijk worden besproken. Dit is belangrijk voor het kunnen slagen van dit project.

De adviescommissie geeft aan dat het oprichten van een Industry Committee een goed signaal is dat de vraag vanuit het bedrijfsleven wordt betrokken, maar dat het uiteindelijk van belang is dat deze adviezen ter harte worden genomen. Een van de belangrijkste hordes voor bedrijven op het gebied van digital health is op dit moment namelijk de beschikbaarheid en toegankelijkheid van datasets. Voor het verbeteren van de gezondheidszorg en de groei van deze Nederlandse startups is het van belang dat dit wordt verbeterd. Indieners geven aan dat de rol van de Industry Committee met name ligt op het gebied van kennisdeling en het uitwerken van gezamenlijke (pre-competitieve) modellen.

Toelichting op de reservering van € 47 mln

Dit bedrag betreft de gevraagde bekostiging voor de rest van het programma na de eerste twee jaar. In samenspraak met de indieners plant de commissie een extra procesevaluatie uiterlijk twee jaar na aanvang, voordat de overige € 47 mln wordt toegekend. Het gereserveerde bedrag kan geheel, gedeeltelijk of niet worden toegekend op basis van een aangepast voorstel voor Health-RI dat is uitgewerkt op basis van de volgende aanbevelingen:

1. Scherp het plan aan op basis van een evaluatie na het eerste jaar. Er dient voldoende voortgang te zijn geboekt op de key performance indicator (KPI)'s.
2. Werk een vernieuwd en uitgebreid monitoring- en evaluatieplan uit met een uitbreiding van KPI's en performance indicatoren op het gebied van maatschappelijke impact.
3. Maak afspraken met de commissie over de volgende mijlpalen en evaluatiemomenten. Als onderdeel daarvan zal er een visitatie van internationale experts georganiseerd worden.
4. Betrokken partijen geven akkoord met betrekking tot het afsprakenstelsel (actielijn 1), waarbij expliciet ook de vraag vanuit biomedische bedrijven is verwerkt. De commissie oordeelt dat dit systeem immers na de bijdrage van het Groeifonds zelfstandig moet kunnen voortbestaan.
5. Het consortium komt tot een plan hoe gebruik van infrastructuur kan worden gestimuleerd. Het zet helder uiteen hoe gebruik kan worden aangemoedigd, inclusief het toepassen van de juiste prikkels voor regionale knooppunten om hieraan bij te dragen.